

Autonomie

Drie biodynamische boeren – waaronder John Arink van Ekoboerderij Arink in Lievelede (Gelderland) – hebben hun kennis gebundeld in Landbouwcollectief Meino Smit. Onder leiding van deze onderzoeker gaan zij hun bedrijven zo circulair mogelijk maken. Met 100% eigen voer- en stroteelt voor hun 50 melkkoeien en 120 kalveren is het bedrijf van John en zijn vrouw Liane al bijna klimaatneutraal. Het stoppen met diesel wordt de grootste uitdaging.

De klimaatverandering is volgens John probleem nummer één van de samenleving: “In de Achterhoek hebben we drie intens hete zomers achter de rug. In de verdroogde weilanden viel er niks meer te eten voor onze koeien. Als dit een terugkerend fenomeen wordt, moeten we nog verder extensiveren.” Toen John en Liane in 1991 het bedrijf van Johns ouders overnamen, zijn ze gelijk zonder chemie en kunstmest gaan werken. Vijf jaar later groeide de vraag naar biologische melk en schakelden ze officieel om naar bio. Naarmate ze meer grond van

Natuurmonumenten konden pachten, gingen ze steeds extensiever werken: “Omdat we op deze weg verder wilden, heb ik de doorschakelcursus naar biodynamische landbouw gevolgd. Ik voelde me gelijk op mijn plek. Mijn drang om circulair te werken in samenhang met de natuur herkende ik ook bij de andere biodynamische boeren.”

Input en output

Toen de landbouw in de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw ging opschalen, was het aanvoeren van energie en grondstoffen en het afvoeren van reststromen (zoals mannelijke dieren) geen issue. “Hoe intensiever de landbouw werd des te groter ook de verslaving aan inputs en outputs,” aldus John. “Door de klimaatverandering en stijgende grondstoffeprijzen is dit onhoudbaar. Hoewel ik een positieve Bourgondiër ben, voorspel ik paniek en chaos als we niet op tijd anticiperen.” John en Liane hebben hun roer al om: “Na twintig jaar hard werken hebben wij ons losgewrikt. Alles wat hier groeit en bloeit is onderdeel van

het systeem. Ook onze stierkalfjes houden we aan. Na een goed leven in de kruidenrijke weilanden gaan ze op tweejarige leeftijd naar de slager. Het vlees verkopen we via onze boerderijwinkel. Stoppen met diesel is nog een uitdaging. Dat wordt dan ook één van de eerste projecten van het klimaatcollectief.”

Elanden in Lapland

Hoe kijkt John naar de consumptie van vlees en zuivel binnen het klimaatvraagstuk? “Wanneer je herkauwers in een circulair systeem houdt, is er niks aan de hand. Je hoort toch ook niemand over de elanden in Lapland? Maar als je zo extensief werkt als wij doen, dan zijn de huidige melk- een vleesprijzen ver weg van de realiteit. Dankzij onze lage pacht prijs en inkomsten uit de boerderijwinkel en hotel hebben wij het goed. Daarbij is het me ook veel waard dat ons bedrijf – op de diesel na – zelfvoorzienend en toekomstbestendig is. Die autonomie geeft ons vrijheid en geluk.”

Annelijn Steenbruggen

is de toekomst